

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501

Ügyszám: FRPS/703/2011/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

260/2012. (VIII. 22.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2011. november 23-án előterjesztett **panaszát** a 2012. augusztus 22-én – Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a M. Rendőrkapitányság– vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2011. november 23-án elektronikus úton terjesztette elő panaszát a Testületnél – amelyet 2011. december 26-án kelt, illetve 2012. január 1-jén kelt beadványaival egészített ki – a vele szemben 2011. november 16-án foganatosított rendőri intézkedés, illetőleg rendőri intézkedés elmulasztása miatt.

I.

1) A panaszos beadványában előadta, hogy 2011. november 16-ára, a M. Városházára rendkívüli testületi ülést hirdetnek meg, amelyen a panaszos is részt kívánt venni. A panaszosnak nem volt lehetősége erre, ráadásul hivatalos személy elleni erőszakkal és hivatalos személy sérelmére elkövetett becsületsértéssel gyanúsították meg.

A panaszos ezt követően kitért a rendkívüli ülés összehívásával kapcsolatos aggályaira, nevezetesen arra, hogy az önkormányzat Szervezet és Működési

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

Szabályzata 24 órás előírását – azaz, hogy az ülést megelőző 24 órával is kiküldhető meghívó – nem tartotta be a hivatal, valamint az előírt meghívó küldését sem, valamint a rendkívüli ülés okát, napirendjét, témáját sem közölték, holott ez kötelező. Erre tekintettel egy volt jobbikos, jelenleg független önkormányzati képviselő nem tudott a testületi ülésre elmenni, viszont a panaszos részt kívánt venni azon, ezért 7 óra 45 perckor megjelent a városházán, ahova mielőtt bement volna, egy transzparenst helyezett el a Városháza elé, a következő felirattal: „ITT DIKTATÚRA VAN! A POLGÁRMESTERNEK KELLENE MÁR BÖRTÖNBEN LENNIE! ... HŐS!”

A városházára belépve a panaszost ismét a felállított sorfal fogadta – „a mi polgármesterünk felállította őket” –, négyen állták útját és közölték vele, hogy aznap testületi ülés van, ezért nem mehet tovább. A panaszos megjegyezte, hogy az adóosztályra is mennie kellett volna, de ebben is megakadályozták. A panaszos felolvasott a négy, útját álló személynek egy korábbi testületi ülés jegyzőkönyvéből, hogy mit mondott a polgármester a testületi üléssel kapcsolatban. („... elmondja, hogy a következő szintén ... kezdeményezése, amelyben a ... testületi és bizottsági ülések nyilvánosságának biztosításával kapcsolatosan tesz előterjesztést. Szintén azt javasolja a Képviselő-testületnek, hogy utasítsa el a kezdeményezést, ne vegye napirendre, hiszen a ... Képviselő-testület és a bizottságok nyilvánossága biztosított az ülésen való részvétellel, illetve zárt láncú, vágatlan, egyenes adású televíziós közvetítéssel, mely megtekinthető az üléstermen kívül is. Ez a gyakorlat megegyezik a Parlament és más képviselő-testületek gyakorlatával is.”)

A panaszos szerint ez alkalommal is a polgármester utasítására akadályozták meg a testületi ülésre való bejutásban, úgy, hogy szinte az épületbe sem engedték be. A panaszos úgy fogalmazott: „Lezárták a városházát ügyfélfogadási napon (megint), nem lehetett ügyet intézni sem, mert a polgármester minden áron meg akarja mutatni nekem és ezzel másoknak, hogy ő a Hatalom.”

A panaszos hívta a rendőrséget, ahol előadta, hogy állampolgári jogaiban, szabad mozgásában, ügyei intézésében korlátozzák a városházán. Az ügyeletes közölte vele 7 óra 50 perc és 8 óra között, hogy „mennek”.

Mindeközben néhány képviselő, köztük a polgármester is megérkezett, aki szóvá tette a panaszos hangoskodását, és megkérdezte a panaszostól, hogy talán fél. A panaszos erre rámutatott négy útját álló személyre, és ezzel a lezárt városházásra, valamint úgy reagált, hogy nem ő, hanem a polgármester, a „DIKTATÚRA fél”, majd a következőket idézte: „A diktatúra egyik velejárója, hogy fél. Fél a saját létjogosultságát megkérdőjelező gondolatoktól, fél attól, hogy a vele szemben megnyilvánuló elégedetlenség egyszer elsöpri az útból. Éppen ezért nem tűr meg semmilyen kritikát, nem tűr el semmilyen rendszerellenes megnyilvánulást. Aki mégis arra vetemedik, hogy nem tetsző véleményt fogalmaz meg róla, vagy akár csak ennek a gyanúja merül fel vele szemben, azt a hatalom ellehetetleníti, likvidálja. Állandó megfigyelés, besúgóhálózat, szorongás, depresszió. Megérkeztünk 2011 Magyarországra (...-ra)! <http://kuruc.info/r/7/88082/>”

Miután a képviselők elmentek a „sorfalból” kivált két ember és a panaszost transzparensre levételére szólította fel. Közölték vele, hogy közterület-felügyelők, de ezt igazolvánnyal nem igazolták megfelelően, hiszen amikor a panaszos meg kívánta nézni egyikőjük igazolványát, azt nem engedték. Ruházatuk sem igazolta a közterület-felügyelő mivoltot, civil ruhában voltak, amin nem viseltek jelvényt. Ezt követően az erre vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket idézte a panaszos.

A panaszos hangot adott azon véleményének, miszerint amennyiben valóban közterület-felügyelők voltak, annyiban tudniuk kellett, hogy a transzparensre nem kell közterület-foglalási engedély, hiszen azt nemrég a P. Városi Bíróság is kimondta ítéletében. Erre a helyszínen fel is hívta a figyelmüket a panaszos, de ők ennek ellenére – feltehetően a polgármester utasításra – törvényt sértve intézkedni akartak.

A panaszos ezután az egyik közterület-felügyelő stílusát és bánásmódját jellemezte, és sérelmezte, hogy méltatlan szavakkal és stílusban beszélt vele, illetve, hogy félelmet keltően viselkedett. A panaszoshoz olyan közel ment a közterület-felügyelő, hogy a panaszosnak hátrálnia kellett, illetőleg rászólt, hogy ne fenyegetse és nem menjen olyan közel hozzá, de ahogy a panaszos hátrább lépett, ő azonnal lépett és ismét az „arcába” beszélt. A panaszos megjegyezte, hogy nem tudja, hogy nem volt-e ittas állapotban – később a rendőrök meg is szondáztatták –, mert egyszer csak hátrafelé srégen „leszaladt” a lépcsőn, sőt ezután azt állította, hogy a panaszos lökte le. A panaszos állítása szerint utólag visszagondolva a közterület-felügyelő fellépését, az szándékos provokáció volt, a panaszos ennek ellenére nem ért hozzá. Nem sokkal később – miután kiderült, hogy a közterület-felügyelők is kihívták a rendőrséget, és a panaszos azt gondolta, hogy a rendőrség majd eldönti a transzparens kérdését – ugyanezen közterület-felügyelő, mindenféle előzetes felszólítás és jegyzőkönyv felvétele nélkül, lekapta a kifüggesztett transzparenszt, majd igyekezett bemenni azzal a városházásra. A panaszos az ajtóba utolérte, kikapta azt a kezéből, és „némi huzavona” után a panaszos visszaszerezte magántulajdonát, majd visszarakta a helyére, megvédve azzal magántulajdonát. A panaszos ezután idézte a közterület-felügyelőtől való felvilágosítás kérés szabályait.

A panaszos véleménye szerint – azt követően, hogy a rendőrségtől intézkedést, segítséget kért – jogszerűtlenül kezdett intézkedni vele a közterület-felügyelő. A panaszos megítélése szerint – a jelenlegi és korábbi események átgondolása után – a közterület-felügyelő egy olyan magatartást akart kiprovokálni, amivel azt követően megvádolhatják. A panaszos úgy fogalmazott, „Ördögi, démoni ami a ...-i városházán van.”

A rendőrök G. F. r. százados vezetésével megjelentek és a panaszos az igen hosszadalmas és körülményes intézkedés végén arra következtetett, hogy a G. F. r. százados „nem akar megállapítani és kimondani semmilyen jogsértő magatartást”. Sem azzal kapcsolatosan, hogy a panaszos útját állták a városházán, sem azzal összefüggésben, hogy a transzparenszt el akarták kobozni, tulajdonítani.

A G. F. annyit közölt a panaszossal, hogy az adóosztályon módja van ügyet intézni, de, arra nem adott választ, hogy történt-e jogsértés akkor, amikor a szabad mozgásában korlátozták az épületben – azaz, hogy nem engedték fel a testületi ülésre, ügyeit intézni sem, sehova –, mindössze a szokásos következett: „Írunk erről egy jelentést”. A panaszos hozzátette, hogy transzparense további két órán keresztül – míg ő a városházán tartózkodott és el nem jött onnan – a Városháza előtt volt. A panaszos ebből azt a következtetést vonta le, hogy a rendőr – a panaszos háta mögött – rendre utasíthatta az útjába álló személyeket arról, hogy a panaszos szabadon mozoghat az intézményben, valamint, hogy a transzparense is jogszerűen van elhelyezve, ugyanakkor a panaszost erről nem tájékoztatták.

A panaszos kifogásolta, hogy az eljáró rendőr nem közölte vele azt, hogy mit állapított meg bejelentése kapcsán, így a panaszost bizonytalanságba tartotta. A panaszos jelezte, hogy mindezt diktafonjával és videokamerájával is rögzítette.

A panaszos kérte a rendőröktől, hogy szondáztassák meg az egyik közterület-felügyelőt viselkedése miatt, ami 8 óra 45 perckor meg is történt. A másik közterület-felügyelőt és a panaszos kérésére őt is megszondáztatták. A rendőrök nem közölték a panaszossal – kérése ellenére sem – azt, hogy milyen eredménnyel járt a közterület-felügyelők szondáztatása.

Egyszer csak G. F. r. százados közölte a panaszossal, hogy a bűnügyes munkatársak útban vannak a városházára és kérte, hogy várja meg őket. Azt, hogy ennek mi az indoka, nem közölték a panaszossal. A panaszos, mivel velük kellett maradnia, ezért ügyeit intézni nem tudta. A panaszos azt hitte, hogy a vele szemben történtek okán mennek a helyszínre a bűnügyesek, mert felmerült a bűncselekmény gyanúja.

Három bűnügyes B. P. r. alezredes vezetésével érkezett a városházára és közel másfél óra elteltéig a panaszoshoz se szóltak. A panaszos állítása szerint megérkezve szinte tudomást sem yettek róla, a panaszos ugyanakkor próbált velük kommunikálni, főleg ahogy telt az idő, szeretne volna ha meghallgatják, de nem közöltek semmit. A panaszos látta, hogy megérkezésük után egy irodába mentek az egyik – a panaszos által jellemzett – közterület-felügyelővel. A panaszos másfél óra elteltével el szeretne volna hagyni a Városháza épületét, azonban két nyomozó nem közölte, hogy várnia kell még, nem mehet el.

Egyszer csak „körbe vették” a panaszost a nyomozók és a rendőrök, valamint B. P. r. alezredes felszólította arra, hogy pakoljon ki a zsebeiből és álljon a falhoz, mert megmotozzák és elkobozzák tőle a kamerát és diktafont, mert alaposan gyanúsítható hivatalos személy elleni erőszakkal és hivatalos személy sérelmére elkövetett becsületsértéssel.

A panaszost, „mint a filmekben” körbevették, a Városháza folyósóján, nyilvános helyen. A panaszost meg sem hallgatták, nem kérdeztek tőle semmit, hogy mi is történt, hanem falhoz állították. L. J. r. százados a panaszos ruházatát átvizsgálta,

zsebeiből mindent ki kellett pakolnia. A panaszos sérelmezte a rendőri eljárást, azt, hogy őt nem hallgatták meg és, hogy elkobozták diktafonját és videokameráját. Kérte, hogy jegyzőkönyvezzék, hogy milyen felvételeket tartalmaznak az elkobzott eszközök, de B. P. r. alezredes közölte vele, arra nincs lehetőség. A panaszos azt is kérte, hogy tekintsék meg a felvételeket és töltsék le az adatokat a kapitányságon, de B. P. r. alezredes ezt is elutasította. A panaszos megjegyezte, hogy a felvételek megtekintésével és meghallgatásával igazolhatóvá vált volna az, hogy történt-e bűncselekmény, és amennyiben történt, kinek a részéről. A panaszos hozzátette, hogy videokameráját és diktafonját külön-külön papírzacskóba helyezték, amire ráírta nevét a panaszos és kérte, hogy vignettázzák le, ami nem történt meg.

Erről a rendőrség kamerával felvételt készített, és a panaszos diktafonja az elkobzásáig végig rögzítette a történéseket. A panaszos kérte a Testülettől a felvételek beszerzését.

A panaszos várta, hogy a rendőrségre viszik, ahol megtörténik gyanúsított kihallgatása, de ez nem következett be. B. P. r. alezredes közölte a panaszossal, amennyiben azt akarja, hogy meghallgassák, annyiban „saját lábán” jelenjen meg a rendőrkapitányságon. A panaszos ezt megtette, megjelent. A panaszos ismételt megdöbbsent, hiszen nem gyanúsítottként hallgatták meg, hanem tanúként. B. P. r. alezredes elmondta, hogy nem áll fenn bűncselekmény elkövetésének alapos gyanúja, illetve, hogy a panaszos bűncselekményt követett volna-e, ezért hallgatják meg tanúként.

A panaszos kérdésként fogalmazta meg, hogy ez esetben miért kobozták el kameráját és diktafonját megalázó módon, illetve, hogy miért nem hallgatták meg őt is a városházán, legalább röviden, valamint, hogy miért nem lehetett a helyszínen megtekinteni a kamerán levő felvételt és a kapitányságon letölteni. A panaszos a következőképpen fogalmazott: „Miért vetettek akkor ilyen tortúra alá, gyanúsítottak meg és kényszerítenek nélkülözni akár több hónapig is a videó kamerámat és a diktafonomat?”.

A panaszos a Testület tudomására hozta azt is, hogy kihallgatását is videokamerával rögzítette a rendőrség. A panaszos kérte ezen videofelvétel, valamint a tanúvallomásáról készült jegyzőkönyv másolati példányának beszerzését is. A panaszos jelezte azt is, hogy a rendőrség beszerezte a Városháza előtt, illetve a városházán található videokamera felvételeit.

A panaszos szerint a 2011. november 16-án történt rendőri intézkedések – mind amelyet ő kért, mind pedig, ami vele szemben történt – sértették alapvető jogait, ezért kérte a Testület vizsgálatát.

A panaszos mellékelte az intézkedés napján a rendőrkapitányságnak címzett és ott még aznap előterjesztett beadványát a videokamerája és diktafonja jogtalan és indokolatlan lefoglalásával kapcsolatosan. A Testület a beadvány ismertetésétől eltekint.

A panaszos csatolta továbbá a B. Megyei Bíróság egyik ítéletét, amelyet a közterület használat tárgyában hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perben hozott meg, amely pert a panaszos indított az önkormányzattal szemben. A bíróság megállapította, hogy a „[...] A perbeli esetben közterület használati engedély beszerzésére nem volt szükség, így alaptalan és jogszabálysértő az alperesnek a közterület használati díj kiszabására vonatkozó határozata.[...]”

2) A panaszos 2011. december 26-án kelt panasz-kiegészítésében úgy nyilatkozott, hogy 2011. november 16-án igazoltatták őt, akkor, amikor a falhoz állították. G. F. r. százados intézkedésekor arra nem került sor, és amikor a bűnügyes kollégák megérkeztek, akkor is csak másfél óra elteltével történt meg. A panaszos emlékezete szerint, amikor zsebéből kipakolt, akkor vette ki az igazolványt a rendőr a tárcájából.

A panaszos panasz-kiegészítésében megerősítette, hogy a rendőrkapitányságra maga ment be „saját lábán”, ahol megdöbbenésére tanúként hallgatták ki.

A panaszos továbbította a Testületnek a M. Rendőrkapitányság vezetőjének címzett és a rendőrség által 2011. október 28-án iktatott, a képviselő testületi ülések látogathatóságával kapcsolatos beadványát. A panaszos jelezte, hogy az ezen beadványban foglaltak ellenére sem tett a rendőrség 2011. november 16-án az ellen semmit, hogy ne akadályozzák őt a városházán. A panaszos ezen beadványában kifejtette, hogy az Alkotmánybíróság 57/2000. (XII. 19.) számú határozata és az Ombudsman 889/K/2006-3. számú állásfoglalása egyértelműen kimondja, hogy képviselő testületi és a bizottsági ülések nyilvánosak.

A panasz-kiegészítésben a panaszos továbbá előadta, hogy tudomása szerint a biztonsági őröknek nincsen jogkörük az önkormányzat épületében (középületben és közterületen) korlátozni az polgárokat szabad mozgásukban. A panaszos arról adott tájékoztatást „nincs olyan a képviselő testület által hozott rendelkezés, mely felhatalmazta volna őket arra, hogy az épületben a szabad mozgást, a testületi ülések alkalmával az ülésre való bejutást megakadályozhassák!”.

A panaszos ezt követően az Adatvédelmi Biztost idézte: „...nyilvános képviselő-testületi üléseken kép- és hangfelvétel készítésére irányuló kérelem közérdekű adat megismerése iránti kérelemnek minősül, melynek az önkormányzat köteles eleget tenni. A felvételkedészítés korlátozása, feltételhez kötése vagy teljes tiltása alkotmányos alapjogot sért. (284/A/1997, 759/H1997)”

A panaszos véleménye szerint mindezek alapján a biztonsági őrök és közterület-felügyelők jogtalanul tartóztatták fel őt a városházán, illetve korlátozták szabad mozgásában és a testületi ülésen való részvételben, amely tevékenységüket a M. Rendőrkapitányság rendőrei sem akadályozták meg.

A panaszos csatolta továbbá a P. Városi Bíróság 2011. szeptember 30-án kelt végzését. A panaszos 2011. május 27-ei magatartásával összefüggésben – azaz, hogy ő

transzparenst függesztett ki a Városháza épülete előtt – a bíróság a P. Megyei Jogú Város jegyzője, mint elsőfokú szabálysértési hatóság által hozott határozatot – a lefoglalt dolog visszaadásáról rendelkező rész kivételével – a panaszos kifogását részben megalapozottnak ítélve megváltoztatta, és az eljárás alá vont személy ellen indult szabálysértési eljárást megszüntette, figyelemmel arra, hogy az elsőfokú szabálysértési hatóság helytelenül következtetett az eljárás alá vont személy felelősségére.

3) A panaszos 2012. január 1-jén kelt beadványában a Testületet arról tájékoztatta, hogy mi történt lefoglalt videokamerájával és diktafonjával. A panaszos előadta, hogy a M. Rendőrkapitányságtól a lefoglalással kapcsolatosan előterjesztett panaszára azt a választ kapta, hogy a panasz elbírálását áttették a városi ügyészségre. A panaszos elment e városi ügyészség vezetőjéhez, aki azt a felvilágosítást adta, hogy panaszát felterjesztették a Megyei Ügyészségre. A panaszos többször megjegyezte: „Véleményem szerint menekülnek a döntés elől”.

A panaszos 2011. december 12-én a Sz. Városi Ügyészség határozatát vette át, amelyben panaszát elutasították. A panaszos 2011. december 20-án a határozat indokolási részében foglaltak miatt a panaszos észrevételt tett, miszerint az nem helytálló, ezért a lefoglalást továbbra is indokolatlannak és jogsértőnek tartja. A Sz. Városi Ügyészség a panaszost arról tájékoztatta, hogy az adatok lementése után kiadják a panaszosnak a lefoglalt eszközöket. A panaszos hozzátette, hogy az ügyészség leveléből az derül ki, hogy a Sz. Rendőrkapitányság kapta meg az ügyet, a felvételek ott találhatóak.

A panaszos előadása igazolásaként megküldte az általa és a rendőrség által írt levelek másolati példányát.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az Országos Rendőr-főkapitányság Ellenőrzési Szolgálatán keresztül az illetékes rendőri szervtől, valamint megküldeni kérte az üggyel kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját.

1) A M. Rendőrkapitányság vezetője a Testület megkeresésére a következő tájékoztatást nyújtotta.

A rendőrkapitányság vezetője a panaszos panasza kapcsán az alábbi történeti tényállást foglalta össze.

2011. november 16. napon 7 óra 54 perckor a panaszos telefonon bejelentést tett a M. Rendőrkapitányság ügyeletére, mert a városházán megtartásra kerülő testületi ülésre történő bejutását 4 személy megakadályozta. A panaszos bejelentésében előadta, hogy

megítélése szerint az örök ezen cselekményükkel őt a személyes szabadságában korlátozták és a sérelmére hivatali visszaélést is elkövettek, ezért álláspontja szerint felmerült a bűncselekmény megalapozott gyanúja.

2011. november 16-án 8 óra 7 perckor S. G., az önkormányzat közterület-felügyelője is bejelentést tett a rendőrkapitányság ügyeletére távbeszélőn, miszerint a panaszos egy molinót (transzparenst) helyezett el a Városháza előtti kandeláberre, amit önkormányzati rendelet tilt, és azt felszólításra nem hajlandó levenni. A közterület-felügyelő bejelentése alapján a panaszossal szemben felmerült a szabálysértés gyanúja is.

A bejelentések (a második bejelentésről a helyszínenre vonuláskor szerzett tudomást) alapján G. F. r. százados, a Rendőrkapitányság Közrendvédelmi és Határrendészeti Osztály vezetője és L. J. r. százados, a Járőr és Határrendészeti Alosztály vezetője jelent meg a helyszínen 8 óra 10 perckor.

A kiérkezéskor a rendőrök azt tapasztalták, hogy a helyszínen hangos szóváltás van a panaszos és a közterület-felügyelők között. G. F. r. százados nyilatkozata szerint kiérkezésekor a napszaknak megfelelő köszönt, majd bemutatkozott, közölte a beosztását és a jelvéyszámát. A r. százados – tekintettel arra, hogy a jelen lévő biztonsági örök a bejelentés tartalmáról nem rendelkeztek információval – a vagyonvédelmi társaság két dolgozójával, valamint a két közterület-felügyelővel közölte megjelenésük okát és célját, majd ezt követően a panaszossal is közölte a közterület-felügyelő által tett bejelentés tartalmát.

A panaszos a helyszíni meghallgatása során elmondta, hogy reggel – állítása szerint – 7 óra 56 perc körüli időben próbált először bejutni a M. Polgármesteri Hivatal épületébe, azonban az emeletre vezető lépcsősor előtt őt a két biztonsági őr és két másik személy (közterület-felügyelő) megállította, és nem akarták felengedni az emeleti szintre. A panaszos azt vélelmezte, hogy a biztonsági örök és közterület-felügyelők a cselekményükkel megvalósították a személyes szabadság megsértése, és a hivatali visszaélés bűncselekmény törvényi tényállását. A panaszos úgy nyilatkozott, hogy ügyeit szeretné intézni a városházán, ennek során a jegyzővel és a kulturális referenssel kíván beszélni, valamint adó ügyintézését is szeretné végezni. Elmondta továbbá, hogy az általa, a kandeláberre elhelyezett molinót a közterület-felügyelők eltávolították, amihez nem lett volna joguk, ezért őt visszahelyezte.

A panaszos előadását követően G. F. r. százados meghallgatta az egyik biztonsági ört és az egyik közterület-felügyelőt. Ők a helyszínen egyöntetűen azt adták elő, hogy fenti napon és időben 8 órakor kezdődő testületi ülés rendezvény biztosítási feladataira kérték fel őket. Az ülés megkezdését megelőzően mintegy fél órával, 7 óra 30 perc körüli időben kezdték meg a munkájukat. Emlékezetük szerint 7 óra 55 perc körüli időben érkezett az épületbe a panaszos, de a bejövetele előtt még az ajtó előtt lévő kandeláberre kiakasztott egy transzparenst. A biztonsági őr arról nyilatkozott, hogy a panaszost tájékoztatták arról, hogy az emeleti szintre – figyelemmel a testületi ülés előkészítésére – nem mehet fel, majd csak miután az ülés megkezdődött.

A vagyonőr és a közterület-felügyelő nyilatkozata szerint a panaszos a tájékoztatást megértette. Ennek ellenére fel akart menni az ügyfelek számára nem nyitva álló emeleti szintre, „kiabált, szitkozódott és fenyegetőzött, hogy mindenkit feljelent”.

A panaszos maghallgatását követően G. F. r. százados nyilatkoztatta a közterület-felügyelőket az általuk fogantatott intézkedésről, azaz arról, hogy a panaszossal szemben miért és milyen jogcímen kezdeményeztek, illetve végeztek intézkedést. A közterület-felügyelők egybehangzóan azt mondták el, hogy „a M. Város Önkormányzatának 19/1995. számú rendeletének 3. § (2) bekezdésének r) pontja a transzparens elhelyezését közterület használati engedélyhez köti, amivel a panaszos nem rendelkezik, ezért távolították el a molinót, azt el kívánták kobozni”. Mindeközben a panaszos meglökte az egyik közterület-felügyelőt, aminek következtében lépcsőn leest, de el nem esett.

A tájékoztató levél ezt követően a közterület felügyeletről szóló 1999. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Ktf.) 1. § (5) bekezdésére hivatkozik. E szerint: „A feladatkörében eljáró felügyelő hivatalos személy. A felügyelő az e törvényben meghatározott feladatkörében eljárva jogosult és köteles a közterületen ellenőrizni a jogszabályban előírt kötelezettségek megtartását, jogszabálysértés esetén eljárást kezdeményezni vagy az e törvényben meghatározott intézkedést megtenni. A felügyelőnek az e törvényben meghatározott tevékenység folytatására, valamint intézkedésére való jogosultságát a közterület-felügyelet szabályozásáért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) által kiadott szolgálati igazolvány igazolja.”.

A rendőrkapitányság vezetője szerint a fentiek alapján a panaszos cselekménye esetében felmerült a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 229. § (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő hivatalos személy elleni erőszak büntetének gyanúja, ezért G. F. r. százados telefonon tájékoztatta B. P. r. alezredes bűnügyi osztályvezetőt, aki a helyszínen a Bűnügyi Készenléti Szolgálat (a továbbiakban: BKSZ) együtt később megjelent.

G. F. r. százados arról tájékoztatta a panaszost, hogy a képviselőtestületi ülésre történő bebocsátás, valamint az önkormányzat ügyfélfogadási helyeinek és idejének kijelölése nem a rendőrség feladatköre, hanem az önkormányzaté, és figyelemmel arra, hogy a jogszabályokból adódóan e tárgykörben a törvényességi felügyeletet nem a rendőrség gyakorolja, így panasszal a B. Megyei Kormányhivatalhoz fordulhat. G. F. r. százados a transzparens elhelyezésével kapcsolatban nem foglalt állást, tekintettel arra, hogy a közterület felügyelők azt nyilatkozták, hogy – az egyébként önkormányzati hatáskörbe utalt – szabálysértés elkövetésének megalapozott gyanúja miatt feljelentéssel élnek, a szabálysértési eljárást kezdeményezik. A fentiek miatt a szabálysértési felelősség megállapításának kérdéskörében a hatáskörrel rendelkező szabálysértési hatóság tehát a közterület felügyelet feljelentése alapján fog eljárni.

A rendőrkapitány megjegyezte, hogy a közelmúltban azonos kérdéskörben két egymással teljesen ellentétes bírósági határozat is született. Egy alkalommal a

panaszost a P. Városi Bíróság Nyomozási Szabálysértési Csoportja végzésében, többszöri fellebbezést követően tárgyalás tartása mellett azonos helyen, azonos módon elkövetett szabálysértés miatt pénzbírsággal sújtotta. Ezen túlmenően azonban egy másik alkalommal, ugyanezen szabálysértés elkövetése alól, aminek helye és módja is azonos volt a korábbiakhoz, felmentette. A jogbizonytalanságot eredményező ellentétes döntések okán bírósági útmutatás nincs a jelzett szabálysértésekkel kapcsolatban, azonban az kétségtelen, hogy a szabálysértés gyanúja a fenti cselekmény során megállapítható volt, vagyis a közterület felügyelők intézkedésének megkezdése a rendőrkapitány álláspontja szerint jogszerűen történt.

A rendőrkapitányság vezetője továbbá azt a tájékoztatást nyújtotta, hogy a panaszos később a közterület-felügyelők intézkedésével szemben panaszt jelentett be, mellyel kapcsolatosan kivizsgálást rendelt el. Figyelemmel azonban arra, hogy a panaszos többek között ellene is több alkalommal feljelentéssel élt, az elfogultságmentes vizsgálat érdekében a M. Rendőrkapitányság kizárását kérte. A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény alapján történő kivizsgálásra a S. Rendőrkapitányságot került kijelölésre.

Mindezek okán G. F. r. százados a panaszos bejelentése kapcsán rendőri intézkedést nem kezdeményezett, amit közölt a panaszossal. G. F. r. százados nyilatkozata szerint tájékoztatta őt, hogy mint a M. Rendőrkapitányság vezetőjénél, mint a M. Városi Ügyészségnél, mind a Testületnél 8 napon belül az intézkedés elmulasztása miatt panaszt terjeszthet elő. A panaszos a tájékoztatással kapcsolatosan „úgy nyilatkozott, hogy az elégséges”.

Tekintettel arra, hogy az egyik közterület-felügyelő, a szóbeli meghallgatása során olyan nyilatkozatot tett, hogy őt a panaszos jogszerű eljárásában erőszakkal akadályozta, a lépcsőn lelökte, továbbá a becsülete csorbítására alkalmas kifejezést használt, azzal, hogy őt „lekommunistázta”, ezért felmerült a hivatalos személy elleni erőszak, továbbá a hivatalos személy sérelmére elkövetett becsületsértés gyanúja.

Ezen bűncselekmények elkövetésének gyanúja a panaszos bejelentésétől független, új rendőri intézkedést generált, figyelemmel arra, hogy a két jogsértés hivatalból üldözendő, vagyis a rendőrt ezek észlelése esetén intézkedési kötelezettség terheli. Figyelemmel az intézkedés bűnügyi jellegére, továbbá arra, hogy a gyanú megalapozása, vagy kizárása nyomozási cselekmények útján lehetséges, G. F. r. százados távbeszélőn értesítette B. P. r. alezredest, a rendőrkapitányság bűnügyi osztályának vezetőjét, aki a bűnügyi készenléti szolgálattal 8 óra 58 perckor megjelent a helyszínen és átvette az intézkedést.

A bűncselekmény gyanúja miatt folytatott rendőri intézkedés során, a jelen lévő személyek igazoltatására, majd a nyilvántartásokban történő ellenőrzésére került sor. Tekintettel arra, hogy a panaszos „nyilatkozata szerint ő nem lökött meg senkit, hanem a közterület-felügyelő ittassága okán esett le a lépcsőn, ennek ellenőrzésére, alkoholszondás ellenőrzésre került sor.” A közterület-felügyelők alkoholszondás

ellenőrzésre negatív eredménnyel járt, illetve a panaszos „ragaszkodott ahhoz, hogy a későbbi problémák elkerülése okán vele szemben is alkalmazzanak alkoholszondát, amivel igazolhatja, hogy szeszes italt ő sem fogyasztott”. A panaszos büntető-eljárásjogi pozíciója egyértelműen ekkor még nem volt tisztázható, így nem volt kizárható, hogy később az eljárás terheltjévé válik, és az ittasság megítélése a kiszabandó szankció esetén súlyosító körülményként értékelhető, ezért a panaszossal szemben ugyancsak alkoholszonda került alkalmazására, negatív eredménnyel.

B. P. r. alezredes és a BKSZ a helyszínen adatot gyűjtött, intézkedett a bizonyítékok összegyűjtéséről, majd az adatok birtokában az Sz. F. közterület-felügyelőt a rendőrkapitányságra irányították, ahol megtette a feljelentését. Miután a feljelentés részben felvették, B. P. r. alezredes a jegyzőkönyv tartalmáról telefonon konzultált a feljelentés felvételét végző kollégával, majd tájékoztatta G. F. r. századost, hogy a panaszossal szemben lefoglalást fog foganatosítani. Ennek az adta alapját, hogy mind a feljelentő (közterület-felügyelő), mind korábban a panaszos olyan nyilatkozatot tett, hogy az egész intézkedést a – ami a bűncselekmény jogalapját képezte – a panaszos videofelvétellel és – a nála lévő diktafon segítségével – hangfelvétellel is rögzítette, ami akár a bűnösség, akár az ártatlanság megítélése szempontjából jelentős tényként, bizonyítási eszközként értékelhető.

B. P. r. alezredes felkérte a közrendvédelmi osztály tagjait, hogy a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. (a továbbiakban: Rtv.) 29. § (6) bekezdésére tekintettel – bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt – végezzenek a panaszoson ruházat-átvizsgálást, tekintettel arra, hogy azt követően kívánták a bűnügyes kollégákkal foganatosítani a lefoglalást. G. F. r. százados tájékoztatta a panaszost, hogy vele szemben ruházatátvizsgálást fog végrehajtani, majd felkérte, hogy – az előzetesen már általa felmért – félreeső helyre vonuljon el vele. Ennek eleget téve mindannyian az emeletre felvezető lépcső melletti részhez vonultak, ahol a ruházat-átvizsgálásra, majd ezt követően a lefoglalásra is sort kerítettek. A ruházat átvizsgálást az intézkedésben résztvevőkön kívül más nem láthatta. Ezt követően B. P. r. alezredes az intézkedések végeztével a panaszost ismételt, nyomatékosan tájékoztatta a panaszjogával összefüggésben, azaz hogy az intézkedéssel kapcsolatosan panaszt tehet.

A panaszos kérdésére B. P. r. alezredes közölte, hogy nem fogják előállítani, „de amennyiben elő kívánja adni az ügyvel kapcsolatos álláspontját, szíveskedjék befáradni a M. Rendőrkapitányság épületébe, ott jegyzőkönyvben rögzítik az általa elmondottakat”. A panaszos a rendőrkapitányságon önként meg is jelent, ahol B. P. r. alezredes és egy r. főtörzsőrmester közösen tanúként hallgatták ki a közterület-felügyelő sérelmére elkövetett bűncselekménnyel összefüggésben. Figyelemmel arra, hogy a tárgyi bizonyítási eszköz beszerzésére lefoglalással a helyszínen lehetőség volt, és egyéb olyan adat, információ, ami a büntetőeljárás sikerét nehezítette, vagy lehetetlenné tette volna nem merült fel, ezért nem került sor a panaszos személyes szabadságának elvonására, előállítására, hiszen az eljáró rendőrök törekedtek a lehető legkisebb érdeksérelemmel végrehajtani a rendőri intézkedést.

Az azonosítási kötelezettséggel kapcsolatos a tájékoztató levél azt tartalmazza, hogy G. F. r. százados nyilatkozata szerint a helyszínen való megjelenésekor a napszaknak megfelelően köszönt, majd bemutatkozott, közölte a beosztását és a jelvéyszámát. A kifejtettek alapján a rendőri nyilatkozatok fényében az igazolással kapcsolatos kötelezettségnek a kiérkező rendőrök eleget tettek, vagyis e tárgykörben nem sérült a panaszos joga.

Azzal összefüggésben, hogy a panaszost nyilvános képviselő-testületi ülésre nem engedték fel, a rendőrkapitányság vezetője rögzítette, hogy a képviselő-testület nyilvánosságáról az Alkotmány, továbbá az Önkormányzati törvény is rendelkezik. Ezen túl a nyilvánosság biztosításának formája helyi szinten, önkormányzati szinten is szabályozásra került. Ezt követően pedig a M. Város Önkormányzatának szervei szervezeti és működési szabályzatáról szóló 23/1998. (XI. 20.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: SZMSZ) 12. §-át idézte. Ezen rendelkezés kimondja: „A képviselő-testület ülése nyilvános. A képviselő-testület tanácskozásának céljára kijelölt helyiségben az ülés tartama alatt a képviselő-testület tagjai, a kisebbségi önkormányzatok elnökei (helyettes elnökei) a jegyző, aljegyző, az önkormányzati fenntartású intézmények és gazdasági társaságok vezetői, gazdasági vezetői, megbízottai; a polgármesteri hivatal szervezeti egységeinek vezetői, vagy azok megbízottai, az akkreditált médiaszolgáltatók képviselői valamint a meghívottak tartózkodhatnak. A nyilvánosság biztosítható a képviselő-testületi üléssel egyidejűleg, a képviselő-testület ülésének zárt láncú televízió-csatornán keresztül egyenes, vágatlan - a Polgármesteri Hivatal egy, erre a célra kialakított helyiségébe történő - sugárzásával.”

Ennek kapcsán a tájékoztató levélben a rendőrkapitányság vezetője a következőket rögzítette: Figyelemmel arra, hogy a hatályos önkormányzati rendelet jogszabálynak minősül, a Rendőrség jogalkalmazó szervként kasszációs joggal nem rendelkezik, így a jelenlévő rendőröknek nem volt törvényes felhatalmazásuk az önkormányzati rendelet felülbírálására. Vagyis jogszabállyal ellentétesen nem kezdeményezhettek rendőri intézkedést.

A Testület által feltett kérdések alapján a rendőrkapitányság vezetője előadta a panaszossal szemben foganatosított intézkedések okát és jogalapját. E szerint: „A panaszossal kapcsolatban igazoltatásra, priorálásra, ruházat átvizsgálásra, valamint alkoholszondás ellenőrzésre került sor, amit saját kérésére hajtottunk végre. A körbezárás fogalmilag – mint rendőrségi intézkedés – nem lehetséges értelmezni, ilyen intézkedés az Rtv.-ben nincs. A körbezárás alatt álláspontom szerint a panaszos, vagy a Panasztestület azt érthette, hogy két nyomozó valamint az intézkedést vezető bűnügyi osztályvezető egymás mellett állt, amikor foganatosították a lefoglalást.” A lefoglalást egyébként egy fő egyenruhás kolléga L. J. r. százados biztosította. A rendőrkapitányság vezetője hozzátette: „Ismereteim szerint a hatályos jogszabályok nem tartalmaznak rendelkezést arról, hogy egy rendőri intézkedést hány fő hajthat végre.” Ezt követően idézte az Rtv. 13. § (1) bekezdését és hozzáfűzte, hogy az intézkedés megkezdése törvényes volt, amelyhez a jogalapot a panaszos bejelentése

szolgáltatta, tekintve, hogy a sérelmére felmerült a bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja. Az igazoltatásra az Rtv. 29. § (1) bekezdése alapján került sor.

Az igazolásra való felszólításnak valamennyi érintett – a személyi igazolványának átadásával – eleget tett. A személyi adatok megállapítását követően, a rendőri korrupció megelőzésével, a személyi állomány fegyelmi helyzetének javításával kapcsolatos feladatokról szóló 22/2007. (OT 15.) ORFK utasítás 25. pontja alapján a nyilvántartásokban történő ellenőrzést a kapitányság ügyelete végrehajtotta.

Ezt követően a rendőrkapitány idézte az Rtv. 29. § (6) bekezdését, és azzal indokolta a panaszos ruházata átvizsgálását, hogy vele szemben felmerült a bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja, így a ruházatátvizsgálás jogszerű voltát állapította meg.

A panaszos „körbezárására” nem került sor. Az intézkedés célja a lefoglalás végrehajtása volt a folyosó melletti félreeső helyen.

Azzal kapcsolatosan, hogy a Városháza folyosóján hány ember volt szemtanúja a panaszos közrefogásának és átvizsgálásának, a rendőrkapitány a következőről számolt be. Annak vonatkozásában, hogy látta-e valaki a panaszossal szemben megkezdett intézkedést, nem rendelkezett adatokkal, ugyanakkor a helyszínen tartózkodó rendőrök arra törekedtek, hogy az érdemi intézkedés (ruházat-átvizsgálás) és a büntetőeljárás cselekmény (lefoglalás) minél diszkrétebben, lehetőleg a nyilvánosság teljes kizárásával történjen meg, ezért is kérték fel, és kísérték el a panaszost a lépcső melletti félreeső helyre, és az intézkedés érdemi részét ez okból foganatosították csak ott. Úgy ítélte meg a rendőrkapitányság vezetője, hogy arányosan jártak el az intézkedők, amikor a lefoglalás érdekében nem alkalmaztak személyes szabadság elvonásával járó kényszerintézkedést, előállítást még akkor is, ha annak jogalapja egyébként az Rtv. alapján adott volt. Az intézkedés előállítás nélküli alkalmazásához figyelembe vették a Testület korábbi állásfoglalását.

A panaszos videokamerája és diktafonja elvételével összefüggésben a tájékoztató levél azt tartalmazza, hogy arra a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 151. § (1) bekezdése alapján – figyelemmel a (2) bekezdés a) pontjára – került sor, tekintettel arra, hogy az ügyben – mivel rögzítette a közterület-felügyelő sérelmére elkövetett hivatalos személy elleni erőszak büntettét – bizonyítási eszközül szolgált. A lefoglalás kezdetén azt B. P. r. alezredes közölte is a panaszossal. A lefoglalás jogszerűségének elbírálása tárgyában a nyomozás felügyeletét ellátó Sz. Városi Ügyészség eljárta, és a panaszos lefoglalás ellen bejelentett panaszát időközben elutasította (a nyomozati anyag része a S. Rendőrkapitányságon).

Azzal összefüggésben, hogy sor került-e a panaszos meghallgatására a városházán a rendőrkapitányság vezetője azt a választ nyújtotta, hogy a panaszost a közterület-felügyelő sérelmére elkövetett bűncselekménnyel kapcsolatosan nem hallgatták meg a

városházán, illetve az általa tett bejelentéssel kapcsolatosan a meghallgatást G. F. r. százados végezte.

A panaszost nem állították elő, ő önként, szabad akaratából jelent meg a rendőrségen. Annak érdekében, hogy kifejtse álláspontját halaszthatatlan nyomozási cselekmény keretében tanúként hallgatták meg. A panaszos tanúkénti meghallgatásán kívül a rendőrségen megtörtént az egyik közterület-felügyelő feljelentésének felvételére, illetve a másik közterület-felügyelő és az egyik biztonsági őr tanúkihallgatására, a helyszíni szemle és mellékleteinek elkészítésére.

Annak kapcsán, hogy milyen tartamú felvilágosításban részesült a panaszos az intézkedések alkalmával a tájékoztató levél azt tartalmazza, hogy a panaszos B. P. r. alezredes részéről felvilágosítást kapott arról, hogy milyen ügyben folytatnak nyomozást, milyen okból szükséges a diktafonja és kamerája lefoglalása, valamint a lefoglalás jogalapjáról, illetőleg arról, hogy a lefoglalás ellen panaszt tehet.

A tájékoztató levél szerint az ügyben érintett többi személlyel kapcsolatosan foganatosított intézkedések a következők voltak: G. F. r. százados a közterület-felügyelőket igazoltatta, priorálta, valamint alkoholszondát alkalmazott velük szemben, aminek eredménye negatív lett. Őket G. F. a helyszínen a panaszos, valamint a közterület-felügyelő bejelentése okán hallgatta meg. Később B. P. r. alezredes hallgatta meg a közterület-felügyelőket, jegyzőkönyvi kihallgatásukra a büntetőeljárásban a M. Rendőrkapitányság hivatalos helyiségében került sor.

A rendőrkapitányság vezetője mindezekon túl az alábbi releváns információkat nyújtotta.

A panaszos bejelentésében a személyes szabadság megsértése büntettére, valamint a hivatali visszaélés bűncselekményére hivatkozott, ezen jogalapok alapján kért rendőri intézkedést. Erre tekintettel vizsgálta a rendőrkapitány, hogy fennállt-e a személyes szabadság megsértésének megalapozott gyanúja. Erre tekintettel idézte az Btk. 175. § (1) bekezdését és rögzítette, hogy a hivatkozott bűncselekmény elkövetési magatartása minden olyan tevékenység, vagy mulasztás, ami a sértettet a tartózkodási helyének megválasztásában, szabad mozgásában akadályozza. Ezek alapján arra az álláspontra helyezkedett – tekintve, hogy a panaszos az előtérben szabadon mozoghatott, az épületet korlátozás nélkül elhagyhatta –, hogy helyesen vélelmezte a jelenlévő rendőr a tényállási elem hiányát, melynek eredményeképpen büntetőeljárás megindítására nem intézkedett. Ezzel párosul az a körülmény, hogy a bűncselekmény megvalósulásának döntő eleme a jogellenesség, jelen esetben azonban a rendezvény biztosításában részt vevő vagyonőrök és közterület-felügyelők, jogszabályai felhatalmazás alapján nem engedték fel a panaszost az emeletre.

A hivatali visszaéléssel kapcsolatosan idézte a Btk. 225. §-át és rögzítette, hogy a bűncselekmény megvalósulása speciális alanyt feltételez, melynek okán a biztonsági őr ezen alannyá válási feltételeinek nem felel meg. Bár a közterület-felügyelő a

törvényi rendelkezések folytán hivatalos személynek minősül, azonban már a helyszínen megállapítható volt, hogy ők hivatali helyzetükkel nem éltek vissza, hiszen az önkormányzat hivatkozott rendeletének szereztek érvényt, amikor az emeletre történő feljutásban a panaszost megakadályozták. A hatáskör túllépése a jogirodalom szerint akkor valósul meg, ha a hivatalos személy olyan tevékenységet fejt ki, amely hatáskörén kívül esik, amelynek elvégzéséhez nincs joga, felhatalmazása. A fentiek miatt ezen körülmény megállapítására ugyancsak nem kerülhet sor. A bűnösség, mint alanyi oldal tényállási eleme azt feltételezi, hogy az elkövető tudatának át kell fognia a jogtalan hátrány okozását, vagy jogosulatlan előny megszerzését, annak ellenére, hogy a hivatali visszaélés immateriális bűncselekmény, vagyis ezek tényleges bekövetkezése a befejezté váláshoz nem szükséges elem. Jelen esetben azonban a panaszos részére jogtalan hátrány fel sem merült. A bűncselekmény elemzése alapján tehát kétségtelen, hogy a rendőrök helyesen jártak el, amikor nem kezdtek, vagy kezdeményeztek büntetőeljárás cselekményt, hiszen a bűncselekmény megalapozott gyanúja nem volt megállapítható.

Figyelemmel a fentiekre – miután a beszerzett információk alapján nem volt intézkedésre okot adó körülmény – G. F. r. százados a rendőrkapitány álláspontja szerint helyesen járt el, amikor jogalap hiányában intézkedést nem kezdeményezett.

A hivatalos személy elleni erőszakkal kapcsolatos iratok és tárgyak kapcsán a rendőrkapitányság vezetője azt a tájékoztatást nyújtotta, hogy valamennyi dokumentum (iratok, hang- és videofelvételek, lefoglalt tárgyak) a feljelentés alapján indult bűnügyben kerültek elhelyezésre, mely bűnügy nyomozásából a M. Rendőrkapitányság kizárásra került, az eljárás lefolytatására a S. Rendőrkapitányság lett kijelölve. Erre tekintettel a kért dokumentumokat a rendőrség nem tudja továbbítani a Testületnek.

2) G. F. r. százados rendőrkapitányság vezetőjéhez címzett jelentése az alábbi többletinformációt tartalmazza.

Ahogy Városháza ajtaján az intézkedés céljából beléptek, azt tapasztalták, hogy a panaszos és az önkormányzat közterület-felügyelői között szóváltás alakult ki, mert mint kiderült a közterület-felügyelők eltávolították a korábban kihelyezett molinót, és azt a panaszos visszakövetelte, ami már ekkor a kezében volt és újra kiakasztotta a főbejárat északi részén álló kandeláberre. A panaszos „lekommunizálta” az egyik közterület-felügyelőt, aki sérelmezte ezt, valamint kinyilvánította, hogy feljelentéssel kíván élni becsületsértés miatt.

A panaszos meghallgatása után az intézkedő rendőrök tájékozódtak, majd G. F. r. százados felment az emeletre, hogy a jegyzővel beszéljen, de mivel testületi ülés volt, ezért az nem sikerült. Az emeleten beszélt a hivatal egyik munkatársával, aki arról tájékoztatta, hogy a képviselő testületi ülésen van minden ügyfelfogadásra jogosult személy, valamint az emeleti helyiségekben egyébként sincsen ügyfélszolgálat.

G. F. r. százados ezután hallgatta meg az egyik közterület-felügyelőt, majd telefonon tájékoztatta B. P. r. alezredest arról, hogy felmerült a hivatalos személy ellen elkövetett erőszak elkövetésének a gyanúja. Ezután ismételten a panaszost tájékoztatta arról, hogy a képviselő testületi ülésre történő bebocsátás nem rendőrség feladatköre, valamint, hogy annak kapcsán hol élhet panasszal, illetőleg panaszjogáról is felvilágosítást kapott. A molinó visszahelyezését követően az már nem került eltávolításra.

Ezután a r. százados további tájékozódás végett meghallgatta a két érintett biztonsági őrt és a másik közterület-felügyelőt, akik megerősítették a korábban meghallgatott közterület-felügyelő előadását.

Miután a helyszínen megjelent B. P. r. alezredes és a BKSZ két fővel, akkor G. F. r. századostól B. P. r. alezredes az intézkedést átvette. Meghallgatta a helyszínen az egyik közterület-felügyelőt, aminek alapján a panaszos videokamerája és diktafonja lefoglalása szükségességéről döntött tekintettel arra, hogy úgy látta, hogy arra a bizonyítási eljárás során szükség lesz. Ezután az Sz. F. közterület-felügyelő elment megtenni feljelentését, majd a panaszossal közölték a további eljárási cselekményt, igazoltatás és priorálása után ruházatát átvizsgálták, és a helyszínen a BKSZ lefoglalt tőle egy darab diktafont és egy darab kamerát. A panaszost ismét tájékoztatták a panasztétel lehetőségéről.

3) B. P. r. alezredes által a rendőrkapitányság vezetőjéhez címzett tájékoztatása az alábbi többletinformációt tartalmazza.

Az r. alezredes helyszínre érkezésekor a panaszos a Városháza lépcsőjén állt, és őt videózta. Ekkor a r. alezredes a napszaknak megfelelően köszönt neki, majd elhaladt mellette, és tekintettel arra, hogy a helyszínen történő megjelenése oka nem a panaszos, hanem a közterület-felügyelők bejelentése volt, a közterület felügyelőkhöz ment. Őket a helyszínen meghallgatta, intézkedett a városházán lévő, illetve a lépcsőt is megfigyelő kamerafelvétel beszerzésére, majd – a későbbi intézkedések dokumentálása érdekében – intézkedett az iránt, hogy a helyszínen kézi kamera rendelkezésére álljon, illetőleg – miután Sz. F. közterület-felügyelő feljelentést kívánt tenni – intézkedett arra is, hogy a rendőrkapitányság épületében a feljelentése felvételre kerüljön, a jelenlévő személyek pedig tanúként kerüljenek kihallgatásra.

Miután a feljelentést részben felvették, a jegyzőkönyv tartalmáról konzultált a feljelentést felvételét végző kollégával, majd tájékoztatta a jelenlevő G. F. r. századost, hogy lefoglalást kíván foganatosítani, ezért végezzék el a panaszos ruházatának átvizsgálását.

Az intézkedések végezetével a r. alezredes nyomatékosan tájékoztatta a panaszost a panasztétel lehetőségéről, majd panaszosi kérdésre elmondta, hogy nem fogja előállítani őt, de amennyiben elő kívánja adni az ügyvel kapcsolatos álláspontját, annyiban szíveskedjen befáradni a rendőrkapitányság épületébe, ahol jegyzőkönyvben

rögzítik az általa elmondottakat. Ez meg is történt, a panaszost tanúként hallgatták ki Sz. F. sérelmére elkövetett bűncselekménnyel összefüggésben.

A Testület által feltett kérdésekre továbbá az alábbi – eddig még nem ismertetett – információkat nyújtotta B. P. r. alezredes.

A helyszínen jelen lévő két nyomozót az intézkedés napján beszámoltatta, és elmondásuk szerint egyikük sem mondott olyat a panaszosnak, hogy „ott kell maradnia” a helyszínen, vele szemben személyes szabadságot korlátozó kényszerintézkedésre nem került sor.

A panaszost Sz. F. közterület-felügyelő feljelentése miatt vonták intézkedés alá. A panaszos meghallgatására a Sz. F. sérelmére elkövetett bűncselekménnyel kapcsolatosan a helyszínen nem került sor, az általa tett bejelentéssel kapcsolatosan a meghallgatást G. F. r. százados végezte. A panaszos a r. alezredes részéről tájékoztatásban a következő kérdéseket illetően részesült: milyen ügyben folytatnak nyomozást, milyen okból szükséges a kamera és a diktafon lefoglalása, mi a lefoglalás jogalapja, illetve, hogy módja van a lefoglalással szemben panasszal élni. A közterület-felügyelőket a r. alezredes a helyszínen meghallgatta, majd jegyzőkönyvi kihallgatásukra a rendőrkapitányság hivatalos helyiségében került sor.

4) A rendőrség továbbította a panaszos és a közterület-felügyelő által tett bejelentések hangfelvételét.

a) A panaszos által tett bejelentés szerint négy ember állja útján a Városháza bejáratánál, akik nem engedik őt ügyeinek intézésére, valamint, hogy a testületi ülésre bejusson. A panaszos rendőri intézkedést kér, tekintve, hogy – véleménye szerint – ezzel a magatartással a személyi szabadságát és a szabad mozgáshoz való jogát korlátozzák, illetve felmerül a hivatali visszaélés gyanúja is. A rendőr tájékoztatja arról, hogy küldi a rendőröket.

b) Sz. F. közterület-felügyelő bejelentésében rendőri intézkedést kért, a panaszos által a hivatal előtti kandeláberre elhelyezett molinó miatt. A rendőr kérdésére elmondja, hogy milyen felirat szerepel a panaszos transzparensén, illetve azt, hogy az önkormányzat rendelete tiltja ezt a transzparensen való elhelyezését. A bejelentést rögzítő rendőr tájékoztatást nyújt arról, hogy a kollegái már úton vannak a helyszínre.

III.

1) A Testület figyelembe vette a panaszos korábban előterjesztett panasza kapcsán, 153/2012. (IV. 25.) számú állásfoglalása alapjául szolgáló ügyben a Polgármesteri Hivatal működésével kapcsolatban adott polgármesteri tájékoztatást is.

A M. Városháza A és B épületébe ügyfélfogadási napokon (hétfő, szerda, péntek), ügyintézés céljából, ügyfélfogadási időben lehet bejutni. Állandó biztonsági szolgálat

a városházán nem működik, kizárólag a képviselő-testületi, valamint az azt megelőző bizottsági ülések alkalmával vesznek igénybe biztonsági szolgálatot – a képviselő-testületi, valamint a bizottsági ülések zavartalan lebonyolítása érdekében. A polgármester úgy fogalmazott, hogy „miután [a panaszos] korábban számtalanszor zavarta meg mind a képviselő-testület, mind a bizottságok munkáját, a képviselő-testület határozatában kötelezett arra, hogy tegyek meg minden szükséges intézkedést annak érdekében, hogy a megválasztott népképviselői szervek munkájukat zavartalanul végezni tudják.”

A Városháza emeleti részén a Pénzügyi Osztály Költségvetési és Számviteli Csoportja, a Titkársági Osztály, a sajtóreferensek, a díszterem, valamint egy kisebb tanácskozó terem található. Egyedi hatósági ügyek intézése az emeleti irodákban nem történik.

A Polgármesteri Hivatal ügyfélfogadási rendje értelemszerűen azon munkatársakra vonatkozik, ahol érdemi ügyintézés folyik, egyedi hatósági (akár kérelemre, akár hivatalból indult) ügyekben. Emiatt az emeleti részen dolgozó munkatársak – értve ez alatt a jegyzőt, aljegyzőt, alpolgármestereket, pénzügyi és számviteli munkatársakat – esetében ügyfélfogadásról értelemszerűen nem beszélhetünk. Az épület földszinti részein (adócsoport, városfejlesztési osztály) az ügyfélfogadás hétfőn, szerdán és pénteken 8-tól 16 óráig tart.

Ügyfélfogadási időben, illetve azon kívül is az épület emeleti része előre bejelentett módon, külön engedéllyel látogatható (pl. házasságkötés, turistacsoportok látogatása a díszteremben stb.) Állandó kiállítást nem, csak időszakos kiállításokat szoktak az emeleten rendezni, képviselő-testületi, illetve bizottsági ülések alkalmával azonban sem a díszterem, sem az emeleti kiállítások látogatása nem megengedett.

A kérdéses napon (ami csütörtökre esett) az épület egyéb részeibe sem lehetett bejutni sem látogatási, sem ügyintézési céllal, mert ügyfélmentes nap volt.

A polgármester előadta, hogy a képviselő-testületi ülés rendjének fenntartása az ő feladata. Erről rendelkezik az SZMSZ, ami a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvénnyel (a továbbiakban: Ötv.) összhangban tartalmazza az ülés vezetésére, valamint a rendfenntartásra vonatkozó szabályokat. A felügyeleti szerv egyetlen alkalommal sem emelt törvényességi kifogást az SZMSZ-szel kapcsolatban. A polgármester kötelessége és felelőssége az ülés rendjének, méltóságának megőrzése.

A képviselő-testületi ülés nyilvánosságáról – amely nem részvételt jelent – szintén az SZMSZ 12. §-ának (1) bekezdése rendelkezik, ami 2009. június 2-a óta hatályos az alábbi rendelkezéssel: „A nyilvánosság biztosítható a képviselő-testületi ülésen való részvétellel, vagy a képviselő-testületi üléssel egyidejűleg, a képviselő-testület ülésének zárláncú televízió csatornán keresztül, egyenes, vágatlan – a Polgármesteri Hivatal egy, erre a célra kialakított helyiségébe történő – sugárzásával.” Az Ötv.-nek a képviselő-testületi ülés nyilvánosságára vonatkozó rendelkezése nem fogalmaz meg követelményt a közvetlen jelenlét biztosításáról, hiszen ez esetben az országban

számos képviselő-testület, de a parlament is jogellenesen működne, másrészt az SZMSZ rögzíti azt is, hogy a tanácskozás ideje alatt kik tartózkodhatnak a teremben. Az ülés zárláncú televíziós közvetítésével nyomon követhető, sőt az adást a városi televízióban is sugározzák, illetve 2011. január óta a felvételek M. város honlapján is megtekinthetők.” A polgármester álláspontja szerint a képviselő-testület ülésének nyilvánossága a fentiek szerint teljes mértékben biztosított. Ebben a tekintetben irreleváns, hogy a tanácskozás helyszínül szolgáló teremben van-e és hány darab ülőhely.

2) Rögzíti továbbá a Testület, hogy a ... oldalon elérhető tájékoztató szerint a Polgármesteri Hivatal ügyfélfogadási rendje a következő: hétfőn, szerdán és pénteken 8 és 12 óra között van ügyfélfogadás, míg keddi és csütörtöki napokon az ügyfélfogadás szünetel.

IV.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrség által rendelkezésre bocsátott dokumentumok alapján vizsgálata tárgyává tette magának a rendőri intézkedésnek a jogszerűségét, azt, hogy a rendőrség mulasztott-e intézkedést, valamint, hogy megfelelő tájékoztatásban részesült-e a panaszos, illetve, hogy ruházata átvizsgálása jogszerűen történt-e.

A Testület ugyanakkor – tekintettel az Rtv. 92. §-ben meghatározott hatásköri rendelkezésekre – nem vizsgálhatta azt, hogy jogszerű volt-e a panaszos kamerája és diktafonja lefoglalása, ahogy arra sem volt lehetősége a Testületnek, hogy a közterület-felügyelők intézkedéseit, illetve fellépését értékelje, valamint, hogy arra a kérdésre válaszoljon, hogy miért tanúként hallgatták ki a panaszost a rendőrségen.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszos – az intézkedés időpontjában hatályos –, a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (a továbbiakban: Alkotmány) 2. § (1) bekezdéséből levezetett tisztességes eljáráshoz, az 54. § (1) bekezdésében szabályozott emberi méltósághoz, illetve a személyes szabadsághoz fűződő, az Alkotmány 55. § (1) bekezdésében biztosított jogát.

1) A Testület elsőként a bejelentés kapcsán vizsgálta a rendőrség intézkedési kötelezettségét, valamint, hogy a városházára kikerülő rendőrök által megtett intézkedések a körülmények megismerése után elegendőnek bizonyultak-e, avagy terheli-e őket bármilyen mulasztás.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rendelkezik a rendőr intézkedési kötelezettségéről. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX.

22.) BM rendelet 4. § (3) bekezdése – amely az Rtv. előírásait egészíti ki – a következőket mondja ki: A rendőr meghatározott szolgálati feladat végrehajtása során észlelt vagy tudomására jutott kisebb súlyú jogsértő cselekmény esetén a meghatározott szolgálati feladatának teljesítését folytatja, azonban a szolgálati elöljárónak történő jelentéssel vagy a legközelebbi általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv ügyeletének értesítésével köteles intézkedést kezdeményezni. A rendőr az életet, testi épséget és a vagyonbiztonságot közvetlenül veszélyeztető magatartás észlelése esetén köteles intézkedni, azonban az alábbi feladatokat ellátó rendőr az intézkedés végrehajtása helyett intézkedés kezdeményezése érdekében jelentést tesz, ha a szolgálati feladat teljesítésének megszakítása

a) a Magyar Köztársaság védett vezetői vagy kijelölt létesítményei tekintetében jelentkező személy- vagy objektumvédelmi szolgálati feladat végrehajtásának biztonságát vagy eredményességét,

b) a terrorelhárítási feladatok végrehajtásának eredményességét,

c) a rendőrség belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési tevékenységének eredményességét veszélyeztetné.

A konkrét esetben a panaszos a rendőrségen arról tett bejelentést, hogy az önkormányzat épületébe nem engedik be, személyi szabadságában korlátozzák. Ennek elhárítása érdekében kért rendőri segítséget.

A Testület megítélése szerint a panaszos által tett bejelentés felvetette annak a gyanúját, hogy a biztonsági őrök, illetve a közterület-felügyelők a panaszos sérelmére jogellenes cselekményt valósítanak meg, mozgásában kellő felhatalmazás nélkül akadályozzák. Ez az esemény pedig nyilvánvalóan olyannak tekinthető, amely az Rtv. 13. §-a értelmében rendőri beavatkozást tesz szükségessé, intézkedési kötelezettséget keletkeztet.

A Testület megállapítása szerint a panaszos által a rendőrségen tett bejelentés jogellenes cselekmény elkövetésének a gyanúját vetette fel, így az adott helyzetben intézkedési kötelezettséget keletkeztetett.

a) A Testületnek ezt követően abban kellett állást foglalnia, hogy ezt a kötelezettségét a rendőrség megfelelően teljesítette-e. A panaszos megítélése szerint ugyanis személyi szabadságában korlátozták őt akkor, amikor nem engedték be sem a testületi ülésre, sem pedig ügyeinek intézésére a városházára. A panaszos ezért is kért rendőri intézkedést a helyszínre.

A panaszbeadvány szerint 7 óra 45 perckor érkezett a panaszos a Városházára azzal a céllal, hogy az aznapra rendkívüli jelleggel összehívott testületi ülésen részt vegyen, valamint, hogy az adóosztályon ügyeit elintézzze. Mind a panaszosi előadás mind a rendőrségi információk megegyeznek abban, hogy a panaszos 7 óra 50 perc és 8 óra között a telefonon keresztül rendőri intézkedést kért, tekintettel arra, hogy úgy ítélte meg, hogy a városházán útját álló négy személy – két biztonsági őr, illetve két

közterület felügyelő – személyi szabadságában, illetve mozgásszabadságában korlátozta azzal, hogy jogtalanul feltartóztatták őt a Városháza bejáratánál, amit a később kiérkező rendőrök sem akadályoztak meg. A panaszos bejelentése alkalmával hangot adott azon meggyőződésének, hogy a vele szemben jogszerűtlenül fellépő személyek magatartása kapcsán felmerül a bűncselekmény – egyrészt a személyi szabadság megsértésének, másrészt a hivatali visszaélés büntette – elkövetésének a gyanúja.

A rendőrségi tájékoztatás szerint a panaszos bejelentését követően 8 óra 7 perckor az önkormányzat egyik közterület felügyelője is bejelentést tett a panaszos molinójával összefüggésben.

A rendőrségi előadás szerint, amikor a helyszínre megérkeztek az intézkedő rendőrök, elsőként a panaszost hallgatták meg az ügyben, aki elmondta, hogy 7 óra 56 perc körüli időben próbált meg először bejutni a Városházára – megjegyzendő, hogy a panaszbeadvány szerint oda 7 óra 45 perckor érkezett meg –, azonban az emeletre vezető lépcsősor előtt négy személy megakadályozta az emeletre való feljutásban. A panaszos a helyszínen is előadta, hogy a személyi szabadság megsértése és a hivatali visszaélés bűncselekmény törvényi tényállását kimerítő magatartást tanúsított vele szemben a két biztonsági őr és a két közterület-felügyelő. A panaszos meghallgatása után az egyik közterület-felügyelőt és az egyik biztonsági ört hallgatta meg az eljáró G. F. r. százados, akik elmondták, hogy a testületi ülés biztosítási feladataira kérték fel őket, illetve úgy emlékeztek, hogy a panaszos 7 óra 55 perckor érkezett az Városházára, és a bemenetele előtt az épület előtti kandeláberre helyezte ki transzparensét. Az egyik biztonsági őr úgy nyilatkozott, hogy a panaszost tájékoztatták arról, hogy a testületi ülés előkészületeire tekintettel nem mehet fel az emeletre, majd csak azután, hogy az ülés megkezdődött, amely tájékoztatást látszólag a panaszos megértett, ennek ellenére mégis fel akart menni az ügyfelek számára nem nyitva álló emeleti szintre. A panaszos molinójának levétele közben – amelyre a közterület-felügyelők az önkormányzat SZMSZ-e alapján intézkedtek – a panaszos meglökte az egyik közterület-felügyelőt, aki ennek következtében a lépcsőről leesett, de el nem esett. G. F. r. százados jelentésében hozzátette, hogy tájékozódás céljából felment az emeletre, hogy beszéljen a jegyzővel, de csak a hivatal egyik munkatársát találta ott, aki arról tájékoztatta, hogy a képviselő testületi ülésen van az összes ügyfélfogadásra jogosult személy, illetve, hogy az emeleti helyiségekben ügyfélszolgálat nem működik. Rögzítette azt is, hogy ezt követően hallgatta meg a biztonsági őröket és a másik közterület-felügyelőt.

A Testület ezen a ponton utal töretlen gyakorlatára, miszerint azon intézkedések esetén, amelyek jogalapját az Rtv. valamely, az intézkedéssel érintett személy által elkövetett jogellenes cselekményben jelöli meg, vizsgálnia kell, hogy e jogellenes cselekmény elkövetésének az adott intézkedéshez szükséges fokú gyanúja a konkrét esetben fennállt-e. Abban az esetben ugyanis, ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését olyankor, amikor a rendőrség jogalapként bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára hivatkozik, az alapjog-korlátozás vizsgálata kiüresedne. A bűncselekménynek az Rtv. szerinti intézkedést megalapozó

gyanúja nyilvánvalóan alacsonyabb fokú, mint a büntetőeljárás konkrét gyanúsítással szembeni megindításához szükséges „megalapozott gyanú”, ezért az ilyen esetekben a Testület azt vizsgálja, hogy az adott eset körülményei fényében felmerülhetett-e a rendőrökben valamely bűncselekmény elkövetésének olyan, „egyszerű” gyanúja, amely megalapozta részükről az Rtv.-beli intézkedés foganatosítását.

Hasonló a Testület kiindulópontja akkor is, ha a panasz – mint jelen esetben is – arra vonatkozik, hogy a rendőrség valamely bűncselekmény gyanúja kapcsán elmulasztotta az elvárható intézkedéseket. Első lépésben ilyenkor is vizsgálandó ugyanis, hogy felmerülhetett-e a sérelmezett bűncselekmény egyszerű gyanúja. Amennyiben nem, úgy jogellenes rendőrségi mulasztás nyilvánvalóan nem állapítható meg, az egyszerű gyanú utólagos megállapíthatósága ugyanakkor nem teszi egyértelművé az intézkedés hiányának jogellenességét, ilyenkor ugyanis a mulasztás megítélése attól függ, hogy az adott helyzetben kialakított rendőrségi helyzetértékelés nyilvánvalóan megalapozatlan volt-e. Ha ugyanis az adott ügy körülményei alapján nem nyilvánvalóan megalapozatlan a rendőrségnek az a döntése, hogy nem lát bűncselekményt megvalósulni, akkor alapjogsértés az intézkedést kérő oldalán nem állapítható meg.

A fentiek alapján a rendőrök intézkedésével összefüggésben a Testület vizsgálta, hogy felmerülhetett-e az ügyben jogellenes magatartás gyanúja a panaszossal szemben eljáró biztonsági őrök és közterület-felügyelők részéről, majd azt értékelte, hogy a rendőrök rendelkezésére álló információk alapján nyilvánvalóan megalapozatlannak kell-e tekinteni azt a rendőrségi helyzetértékelést, amely szerint jogellenes cselekmény gyanúja nem volt megállapítható.

b) E körben a Testület szükségesnek tartja a képviselő-testület működése kapcsán – az Ötv. 12 -18. §-a és az ahhoz fűzött indokolás, valamint a m. önkormányzat SZMSZ-ének 12. § (1) bekezdése és 9. § (4) bekezdése alapján – rögzíteni azt, hogy a képviselő-testületi ülés megtartásának, összehívásának részletes szabályait az önkormányzat rendeletben szabhatja meg az Ötv. keretei között. A m. önkormányzat hivatkozott rendelete taxatív felsorolja azon személyeket, akik a tanácssteremben tartózkodhatnak (a sajtó képviselői közül csupán a sajtó előzetesen akkreditált munkatárai), mindenki más zárláncú közvetítés keretében, a külön erre a célra kijelölt helyiségben tekintheti meg az ülést, amennyiben nincs elrendelve zárt ülés. A hatályos SZMSZ és Ötv. szerint a testületi üléseket a polgármester hívja össze, meghívó kiküldésével, így közvetetten a meghívottak körét is ő szabja meg. Mindebből az következik, hogy a „meghívás jogával” az önkormányzati képviselők nem rendelkeznek.

A fentiekre is figyelemmel a Testület első lépésben azt értékelte, hogy a közterület-felügyelők és a biztonsági őrök az adott helyzetben megfelelő felhatalmazás birtokában akadályozták-e meg a panaszost abban, hogy az önkormányzat épületébe bejusson, és magatartásuk okot adhatott-e a rendőröknek arra, hogy bűncselekmény gyanúja miatt velük szemben intézkedést kezdeményezzenek. Ennek kapcsán szükséges a biztonsági őrök és a közterület-felügyelők tevékenységére vonatkozó szabályokat figyelembe venni. A Testület visszautal a 232/2012. (VII. 4.) számú

állásfoglalás V. részének 1) pontjában foglaltakra – a jelen ügy és a hivatkozott ügy között fennálló hasonlóságra, illetve a panaszos személyének azonosságára is figyelemmel –, amelyben egyrészt részletesen ismertette mind a biztonsági örökre, mind pedig a közterület-felügyelőkre vonatkozó szabályokat, illetve azokból jelen ügyre is alkalmazhatóan vont le következtetéseket.

c) A panaszossal szemben fellépő biztonsági örök a személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló 2005. évi CXXXIII. törvény (a továbbiakban: SzVMt.) rendelkezései hatálya alá tartoznak.

A vizsgált ügyben a rendelkezésre álló információk alapján, illetve az SzVMt. 26. § (1) bekezdésének a) és d) pontja alapján megállapítható, hogy a biztonsági örök jogszerűen jártak el akkor, amikor a képviselő testületi ülés biztosításának feladatával megbízva, ügyfél fogadási időn kívül (7 óra 55 perc körüli időben), egyébként az SZMSZ-ben meghatározott, speciális alanyi kör – amelybe a panaszos nem tartozik – számára nyitva álló testületi ülésre való bejutást megakadályozták. Fontos rámutatni, hogy a vizsgált időpontban, azaz 7 óra 45 perc és 8 óra között, azaz akkor, amikor a panaszos a Városháza emeletére fel kívánt menni a testületi ülésteremhez, illetve elmondása szerint adóügyeit is el kívánta intézni, az ügyfélfogadási idő még nem kezdődött meg. Az önkormányzat tájékoztatása szerint egyébként az épület emeleti szintje az ügyfelek számára nem nyitott és ott ügyfélfogadás nem zajlik. Megjegyzendő, hogy mind a panaszbeadványból, mind a rendőrségi dokumentumokból az tűnik ki, hogy a panaszos az épületbe beléphetett, illetve, hogy 8 óra után nem akadályozta senki abban, hogy ügyeit az épület földszintjén elintézzze.

A Testület álláspontja szerint nem jártak el jogellenesen a biztonsági örök akkor, amikor megakadályozták a panaszost az épület emeletére való feljutásban, illetve abban, hogy a testületi ülésre bejusson, hiszen azt feladatuk teljesítése során, a megfelelő – SzVMt. 26. § (1) bekezdése – jogszabályi felhatalmazással tették. A biztonsági örök magatartása nem vethette fel a bűncselekmény elkövetésének gyanúját, tehát cselekményük nem szolgáltatott alapot a további rendőri intézkedéshez, ezért megállapítható, hogy intézkedést a rendőrök nem mulasztottak el.

d) A közterület-felügyelők intézkedése kapcsán – akik a két biztonsági örökkel együtt meggátolták a panaszos épület emeletére illetve a testületi ülésre való bejutását – a rendőrség a Ktf. 1. § (5) bekezdésére hivatkoztak intézkedésük alapjaként (amely rendelkezés szerint a közterület-felügyelő hivatalos személynek minősül). Szükséges ezen túlmenően az ugyanezen jogszabály 22. §-ára hivatkozni, amely arról rendelkezik, hogy mikor köteles a közterület-felügyelő vagyonvédelmi feladatainak ellátása során az önkormányzat használatában levő vagyont védeni, őrizni illetve közbiztonsági szempontból ellenőrizni. A Testület jelen ponton ismételtén visszautal 232/2012. (VII. 4.) számú állásfoglalása V. rész 1) pontjában rögzített indokolásra. A Testület kimondta, hogy „Tekintettel arra, hogy nincs olyan helyi jogszabályi rendelkezés, amely a közterület-felügyelők hatáskörébe utalná az önkormányzati vagyon illetően védelmével kapcsolatos feladatok ellátását, a Testület a konkrét esetben arra a következtetésre jutott, hogy a közterület-felügyelők jogszabályi felhatalmazás

nélkül intézkedtek akkor, amikor a panaszosnak a képviselő-testület ülésére való bejutása megakadályozásában részt vettek.”

A Testület – a már hivatkozott, korábbi állásfoglalásában vizsgált panaszhoz hasonlóan – a konkrét esetben is arra következtetésre jutott, hogy a közterület-felügyelők magatartása, nevezetesen az, hogy jogszabályi felhatalmazás hiányában intézkedtek a panaszossal szemben, megalapozta a jogellenes cselekmény olyan fokú gyanúját, ami rendőrök további intézkedését megalapozhatta.

A Testület erre, valamint a panaszos azon sérelmére tekintettel, miszerint, konkrét esetben intézkedő rendőrök intézkedést mulasztottak azáltal, hogy a személyi szabadság megsértése és a hivatali visszaélés bűncselekmények megvalósulását nem értékelték, illetve azok kapcsán rendőri intézkedést nem foganatosítottak megkísérelte tisztázni – anélkül, hogy az egyes cselekményeket büntetőjogilag értékelte volna –, hogy fennállt-e az adott helyzetben az említett bűncselekmények elkövetésének a rendőri intézkedéshez szükséges gyanúja.

A Btk. 225. §-a szerint: „Az a hivatalos személy, aki azért, hogy jogtalan hátrányt okozzon vagy jogtalan előnyt szerezzen, hivatali kötelességét megszegi, hatáskörét túllépi, vagy hivatali helyzetével egyébként visszaél, büntetést követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.” A hivatali visszaélés célzatos bűncselekmény, jogtalan hátrány okozására, illetve jogtalan előny szerzésére kell irányulnia, amiből az is következik, hogy az elkövető tudatának át kell fognia, hogy a hátrány, amelyet okoz, jogtalan.

A rendelkezésre álló dokumentumok szerint a közterület-felügyelők a képviselő testületi ülés biztosításával kapcsolatos feladatok ellátásával voltak megbízva, tehát a rend fenntartása érdekében tevékenykedtek. A rendőrség tájékoztatása szerint a helyszínen egyértelműen megállapítható volt, hogy nem éltek vissza hivatali helyzetükkel a közterület-felügyelők, hiszen az önkormányzat rendeletének szereztek érvényt akkor, amikor a panaszost az épület emeletére való feljutásban megakadályozták. E miatt ugyancsak nem merült fel a hatáskör túllépésének megállapítása, ahogy a jogtalan hátrány okozása sem.

A Testület szükségesnek tartja leszögezni, hogy bűncselekmény megvalósulásának vagy meg nem valósulásának megítélése igen összetett feladat, számos jogszabály összeolvasását, számos körülmény feltárását és alapos értékelését teszi szükségessé.

A fennálló körülmények, a fentiekben a közterület-felügyelők magatartásával kapcsolatosan kifejtett álláspont, a helyzet ténybeli és jogi komplexitása miatt – szemben a rendőrségi állásponttal – a Testület úgy ítélte meg, hogy a közterület-felügyelők magatartásának jogellenessége felmerülhetett. Ugyanakkor nem volt megalapozatlan a rendőrök azon következtetése, hogy bűncselekmény gyanúja nem állt fent, így e döntésük alapjogsérelmet nem valósított meg.

A panaszos véleménye szerint e mellett a személyi szabadság megsértése büntettének gyanúja is fennállt. A Btk. 175. § (1) bekezdése kimondja: „Aki más személyi szabadságától megfoszt, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

A bűncselekmény megvalósulása szempontjából elsődlegesen a szabad térbeli mozgás, a helyváltoztatás és az adott tartózkodási helyről való elmozdulás joga bír jelentőséggel. A bűncselekmény elkövetési magatartása bármilyen magatartás lehet, amely a passzív alanyt (sértettet) a szabad mozgásában, a helyváltoztatásában vagy a tartózkodási hely megválasztásában akadályozza. Általában tevékenységben megnyilvánuló aktív magatartással valósítható meg, így például lefogással, lekötözéssel, bezárással. Megvalósítható azonban nem tevéssel (mulasztással) is.

A bírósági gyakorlat szerint a személyi szabadság megsértése megvalósulhat oly módon is, hogy az elkövető a sértettet meggátolja abban, hogy az útját folytathassa, azáltal, hogy pl. a karját megragadja és a sértett kérése ellenére sem engedi tovább menni (vö. BH 1984. 46.).

A panaszos esetében nyilvánvalóan sor került mozgási szabadságának korlátozására, ez azonban a fent kifejtettek értelmében a biztonsági őrök részéről jogszerűen történt, így a közterület-felügyelők szükségszerűen nem gátolhatták meg olyan helyváltoztatásban, amelyhez egyébként joga lett volna.

A személyi szabadság megsértése tekintetében is igaz a fentiek alapján, hogy a jogellenesség gyanújának kétségtelen felmerülése ellenére nem volt nyilvánvalóan alaptalan a rendőrök azon álláspontja, miszerint nem történt bűncselekmény elkövetése.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint nem valósítottak meg jogellenes mulasztást a rendőrök akkor, amikor a panaszos bejelentése nyomán a biztonsági őrökkel és a közterület-felügyelőkkel szemben nem intézkedtek, így a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának sérelme nem következett be.

2) A panaszos sérelmezte, hogy az intézkedő rendőr nem tájékoztatta az eset értékelése után arról, hogy mit állapított meg azzal kapcsolatban, hogy a panaszos útjába álltak, ahogy abban a kérdésben sem foglalt állást, hogy jegyszerűen akarták-e elkobozni a közterület-felügyelők a transzparensét. A panaszos szerint a r. százados mindössze annyit mondott, „Írunk erről egy jelentést”.

A konkrét eset kapcsán vizsgálat tárgyává tette ezért a Testület azt, hogy az intézkedő rendőr mennyiben teljesítette az Rtv. 24. § (1) bekezdéséből fakadó azon kötelezettségét, miszerint „a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható tájékoztatást megadni”.

A panaszossal bejelentése nyomán intézkedést foganatosító G. F. r. százados jelentésében előadta, hogy a panaszos meghallgatása után a Városházán tájékoztattak, amelynek keretében meghallgattak egy önkormányzati munkatársat, az egyik közterület-felügyelőt, majd a bűnügyi osztály vezetőjét tájékoztatta arról, hogy felmerült a hivatalos személy elleni erőszak elkövetésének a gyanúja. A panaszost ezután ismételten tájékoztatta arról, hogy a képviselő testületi ülésre való bebocsátás nem a rendőrség feladatköre, valamint elmondta, hogy annak kapcsán hol élhet panasszal. A rendőrkapitányság vezetőjének levele hasonlóképpen rögzíti azt, hogy G. F. r. százados felvilágosítása mire terjedt ki, azzal a kiegészítéssel, hogy ő a transzparens elhelyezésével kapcsolatosan nem foglalt állást, tekintettel arra, hogy a közterület-felügyelők úgy nyilatkoztak, hogy – az egyébként önkormányzati hatáskörbe utalt – szabálysértés elkövetésének megalapozott gyanúja miatt feljelentéssel élnek.

A panaszos előadása és a rendőrségi jelentések abban a kérdésben nem mutatnak eltérést, hogy az intézkedő rendőr nem tájékoztatta arról a panaszost – függetlenül attól, hogy a képviselő testületi ülésre és az önkormányzat ügyfélfogadási helyiségeibe való bebocsátás megakadályozásának felülvizsgálata nem tartozik a rendőrség kompetenciájába –, hogy a biztonsági őrök és a közterület-felügyelők magatartása kimerítette-e a panaszos által feltételezett bűncselekményeket. A Testület megítélése szerint, figyelemmel arra, hogy a panaszos transzparens vonatkozásában intézkedést nem foganatosított az eljáró rendőr, azzal kapcsolatosan felvilágosítás-adási kötelezettség nem is terhelte, azaz nem mulasztott a r. százados akkor, amikor a transzparens elhelyezésével kapcsolatosan nem foglalt állást. Ugyanakkor megállapítható a mulasztás tekintetben, hogy a r. százados nem hozta a panaszos tudomására azon következtetését, miszerint a közterület-felügyelők és a biztonsági őrök magatartása nem merítette ki a panaszos által vélelmezett a bűncselekmények – nevezetesen a személyi szabadság megsértése és a hivatali visszaélés büntetnének – tényállását.

A Testület álláspontja szerint sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga azzal, hogy a panaszos nem kapott megfelelő tájékoztatást, és ezen sérelem fokát csekélynek ítélte a Testület.

3) A Testület ezt követően azt értékelte, hogy jogszerűen került-e sor a panaszos ruházatátvizsgálására, illetve, hogy módját tekintve megfelelt-e az arányosság követelményének.

A rendőrség arról nyújtott tájékoztatás, hogy a panaszos egyik közterület-felügyelővel szemben tanúsított magatartása révén felmerült a hivatalos személy elleni erőszak bűncselekményének a gyanúja. A biztonsági őrök, illetve a közterület-felügyelők egybehangzóan adták elő azon körülményt, hogy a panaszos az egyik közterület-felügyelőt jogszerű intézkedése során erőszakkal akadályozta, a lépcsőn lelökte, továbbá a becsület csorbítására alkalmas kifejezéssel illette. Az érintett közterület-felügyelő kifejezésre juttatta a helyszínen azon szándékát, hogy feljelentéssel fog élni a panaszossal szemben, amit a rendőrségi iratok szerint még aznap meg is tett. Ezen

körülményekre tekintettel az intézkedő, illetve a meghallgatásokat végző G. F. r. százados B. P. r. alezredest, a bűnügyi osztály vezetőjét tájékoztatta a történetekről. Ennek hatására a bűnügyi osztály vezetője és a BKSZ két fővel a helyszínre meg is érkezett. A r. alezredest az intézkedést átvette a korábban eljáró r. századostól, majd adatot gyűjtöttek, intézkedtek a bizonyítékok begyűjtéséről, meghallgatták a bejelentőket (kőterület-felügyelőket), illetve az egyik közterület-felügyelőt a rendőrkapitányságra irányították a feljelentése megtétele céljából. B. P. r. alezredest – miután a feljelentés felvétele a rendőrségen részben megtörtént és konzultált a feljelentést rögzítő kollégával – tájékoztatta a G. F. r. századost, hogy lefoglalást kíván foganatosítani az ügyben, ezért végezzék el a panaszos ruházatának átvizsgálását.

A rendőrségi iratok egybehangzóak a panaszos ruházatának átvizsgálásának jogalapját [Rtv. 29. § (6)], indokát és körülményeit illetően. Az Rtv. 29. § (6) bekezdése szerint a rendőr az igazoltatott személy ruházatát, járművét átvizsgálhatja, ha azt a személyazonosság megállapítása, a közrendet, a közbiztonságot fenyegető veszély elhárítása, bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésének gyanúja szükségessé teszi.

Szükséges utalni arra, hogy a panaszos beadványában az egyik közterület-felügyelő kifogásolható magatartásáról számolt be, valamint arról, megítélése szerint itt az állapota miatt hátrafelé, srégen „leszaladt” a lépcsőn. A panaszos ugyanakkor arra is utal, hogy miután az egyik közterület-felügyelő kifüggesztett transzparenst leszedte, a panaszos „némi huzavona után” a magántulajdonát visszaszerezte – kikapta azt a közterület-felügyelő kezéből – és visszatette a helyére a transzparenst.

Szükség rámutatni arra, hogy a panaszos videokamerája és diktafonja lefoglalására az eset kapcsán valóban megtörtént. Maga a panaszos is úgy fogalmazott, hogy átvizsgálása előtt felszólították arra, hogy pakoljon ki a zsebeiből és álljon a falhoz, mert hivatalos személy elleni erőszak és hivatalos személy sérelmére lekövetett becsületsértéssel gyanúsítható, ami miatt átvizsgálása és a fenti két eszköz lefoglalását fogják végrehajtani. Illetve maga a panaszos is említést tett a hivatalos személlyel szemben kialakult konfliktusról.

A Testület a megismert körülmények alapján úgy foglalt állást, hogy a megfelelő jogalap birtokában indokoltan és jogszerűen került sor a panaszos átvizsgálására, ebből kifolyólag nem sérült a panaszos személyi integritása.

A Testületnek ezt követően a ruházatátvizsgálás módja tekintetében azt kellett értékelnie, hogy az átvizsgálást végrehajtó rendőrök az Rtv. 15. §-ában rögzített arányosság követelményét betartották-e. A panaszos előadása szerint őt úgy vették körbe, mint ahogy az a filmekben történik: a Városháza folyósóján, nyilvános helyen állították falhoz.

A rendőrség arról nyújtott tájékoztatást, hogy a panaszos átvizsgálását senki sem láthatta, a helyszínen intézkedő rendőrök ugyanis arra törekedtek, hogy az érdemi intézkedés (ruházatátvizsgálás) és a büntetőeljárás cselekmény (lefoglalás) minél

diszkrétebben, lehetőleg a nyilvánosság teljes kizárásával történjen. Ezért is kérték fel és kísérték el a panaszost a lépcső melletti félreeső helyre, ahol az intézkedés érdemi részét fogatosították. A rendőrkapitányság vezetője úgy ítélte meg, hogy az arányos eljárást támasztja alá azon tény, hogy a lefoglalás érdekében a panaszossal szemben nem fogatosítottak személyi szabadsága elvonásával járó intézkedést.

A Testület – elfogadva a rendőrség védekezését – a panaszossal szembeni ruházatátvizsgálást arányosnak tekintette, ami által nem sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga.

V.

A fentiek alapján a Testület megállapította, hogy a vizsgált ügyben a rendőri fellépés jogszerű volt, illetve nem mulasztottak az eljáró rendőrök akkor, amikor további intézkedést nem fogatosítottak a közterület-felügyelőkkel és a biztonsági őrökkel szemben. Ugyancsak nem sérült a panaszos emberi méltósághoz és az abból levezett személyi integritáshoz való joga a fogatosított ruházatátvizsgálás révén, ugyanakkor a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét a részben nem megfelelő, illetve hiányos felvilágosítás-adásra tekintettel megállapíthatónak találta a Testület. A Testület megítélése szerint ezen alapjogsértés nem érte el azt a szintet, amely az állásfoglalásnak az országos rendőrfőkapitány részére történő megküldését indokolttá tette volna, ezért a rendelkező részben foglaltak szerint határozott.

Budapest, 2012. augusztus 22.

Dr. Juhász Imre
elnök, előadó testületi tag

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag